
БІОЛОГІЯ

© Смоляр Н. О.

УДК 502.172(477.5)

Смоляр Н. О.

ФІТОСОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТОВАНОГО ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА «ВОЙНІВСЬКИЙ» – БІОЦЕНТРУ КОЛОМАЦЬКОГО ЕКОКОРИДОРУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОМЕРЕЖІ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ПРИДНІПРОВ'Я ННЦ «Інститут біології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка (м. Київ)

smolar@inbox.ru

Робота виконана у межах наукової теми «Созологічна характеристика структурних елементів регіональної екомережі Лівобережного Придніпров'я» № державної реєстрації 0111U000699.

Вступ. У контексті реалізації природоохоронних концепцій, спрямованих на раціональне використання, збереження та охорону біорізноманітності, наразі досить актуально постають завдання проектування та розбудови екомереж – паневропейської, національної, регіональних та локальних [2,9].

У концептуальній схемі регіональної екомережі Лівобережного Придніпров'я [7] визначений і місцевий Коломацький екокоридор (екокоридор першого порядку) із зазначенням біоцентрів та ключових територій у його межах.

Результати аналізу сучасних публікацій [2,4,7,9] та даних оригінальних досліджень вказують на значні потенційні можливості употужнення Коломацького екокоридору біоцентрами та ключовими територіями, одна з яких знаходиться в середній течії Коломаку і практично межує із функціонуючим гідрологічним заказником «Сторожовий» на заплаві правобережжя Коломаку вниз за течією [7].

Метою роботи є фітосозологічна характеристика місцевості в долині р. Коломак на території Чутівського району Полтавської області (Україна) та обґрунтування доцільності її заповідання в статусі ландшафтного заказника загальнодержавного значення.

Об'єкт і методи дослідження. Дослідження біорізноманітності даної місцевості розпочато у 2005 році з виявлення і вивчення багаточисельної аспектною популяції *Linum perrene* L. робочою науковою групою в складі О.М. Байрак, Н.О. Смоляр, М.В. Слюсара. Дещо пізніше деякі рідкісні види з даної місцевості підтверджує І.Є. Шапаренко в своїх публікаціях, характеризуючи екологічні особливості місцезнаходжень рідкісних видів рослин зональних екосистем басейну р. Ворскла [4]. Автором цієї статті вивчення біорізноманітності даної території проводилося впродовж 2006-2016 років із застосуванням моніторингових підходів. У ході досліджень

застосовано загальноприйняті польові (детально-маршрутний, відбору гербарних зразків, рекогносцирування), камеральні (опрацювання літературних джерел, геоботанічних описів) методи. Вивчення рослинного покриву території здійснено шляхом виконання геоботанічних описів. Назви рослин наводяться за зведенням С.Л. Мосякіна та М.М. Федорончука [12]. Для з'ясування созологічного статусу та наукової цінності рідкісних видів рослин використано підходи Червоної книги України [11]. При визначенні созологічної цінності запропонованої для заповідання території застосовано загальноприйняті критерії – репрезентативності та унікальності [1].

Результати досліджень та їх обговорення. Територія проектуваного природно-заповідного об'єкта знаходиться в околицях села Войнівка Чутівського району Полтавської області з лівого боку автошляху «Київ – Харків» і тягнеться правобережжям долини р. Коломаку в межах поширення природної та напівприродної рослинності на схилах правого корінного берега річки та на її заплаві. Пропонована його площа складає близько 600 га. Землі знаходяться у користуванні Войнівської сільської ради.

Згідно з фізико-географічним районуванням України [10] територія досліджень знаходиться в межах Східно-Полтавської підвищеної області Лівобережно-Дніпровської лісостепової провінції Лісостепової зони. У системі геоботанічного районування України [5] місцевість належить до Роменсько-Полтавського округу Лівобережно-Придніпровської підпровінції Східно-Європейської провінції Європейсько-Сибірської лісостепової області.

У ґрунтовому покриві сформовані комплекси лучно-болотних оглеєних, болотних, торф'янистих, лучно-чорноземних, дернових осолоділих глейових ґрунтів та солодей. На схилах правого корінного берега Коломаку репрезентовані переважно змиті чорноземи.

Мета створення природно-заповідного об'єкта – охорона цінних природних комплексів у долині р. Коломак – правого корінного берега зі степовою

рослинністю, заплави з водно-болотними угіддями та різноманітним рослинним і тваринним світом, в складі яких – рідкісні види, а також як місця гніздування і перебування під час міграцій птахів біляводного фауністичного комплексу.

У геоботанічному відношенні на досліджуваній території представлені типові для Лівобережного Придніпров'я ценотично і флористично багаті трав'янисті заплавні комплекси – луки (справжні, заболочені, галофітні), болота (осокові та високотравні), прибережно-водні та водні угруповання у їх мозаїчному поєднанні. Созологічно цінними є добре збережені багатовидові степи – лучні та справжні (фрагментарно на обмежених ділянках).

Схили правого корінного берега зайняті середньовіковими лісокультурами з переважаючим *Quercus robur* L., *Fraxinus excelsior* L., *Acer platanoides* L., *A. negundo*, *Ulmus laevis* Pall., *Robinia pseudoacacia* L. на окремих ділянках. Травостій насаджень збіднений, в основному представлений лісовими нітрофілами (домінують *Alliaria petiolata* (M. Bieb.) Cavara & Grande, *Chelidonium majus* L., *Galium aparine* L., *Fumaria officinalis* L., *Urtica dioica* L., що обумовлено зливом азотистих речовин із поля), на узліссях – *Stellaria graminea* L. (куртини), *Viola odorata* L., *Pulmonaria obscura* Dumort. На відкритих ділянках, не зайнятих деревонасадженнями, досить поширені чагарники із *Prunus spinosa* L. Саме в них навесні синузії утворюють *Scilla siberica* Haw., *S. bifolia* L., *Corydalis solida* (L.) Clairv., *Ficaria verna* Huds., *Anemone ranunculoides* L., *Gagea lutea* (L.) Ker Gawl., *G. minima* (L.) Ker Gawl.

На відкритих трав'янистих схилах домінують злаки (*Festuca valesiaca* Gaudin, *Elytrigia intermedia* (Host) Nevski, *Koeleria cristata* (L.) Pers., *Bromopsis inermis* (Leys.) Holub, *Poa angustifolia* L.) й різнотрав'я, в складі якого – рідкісні види.

Вагоме созологічне значення мають структуровані ковилові угруповання із трьох видів *Stipa* – *S. capillata* L., *S. pennata* L., *S. lessingiana* Trin. & Rupr., які на деяких схилах змінюються посмугово впоперек схилу, а також формування чагарникових фітоценозів із домінуванням *Caragana frutex* (L.) C. Koch та *Amygdalus nana* L. – регіонально рідкісних для Лівобережного Придніпров'я видів.

На схилі південної експозиції виявлені фрагментарно фітоценози справжнього степу із домінуванням *Crinitaria villosa* (L.) Grossh, які мають типову структуру та специфічний набір південноареальних созофітів.

Значні площі досліджуваної території зайняті лучно-болотними угіддями. Переважають угруповання заболочених та засолених лук із домінуванням *Poa palustris* L., *Festuca pratensis* Huds., *Beckmannia erucaeformis* (L.) Host та ін. Основне флористичне ядро утворюють мезогірофіти та гірофіти: *Geranium palustre* L., *Potentilla reptans* L., *Ranunculus repens* L., *R. acris* L., *Potentilla anserine* L., *Trifolium repens* L. Саме в таких ценозах масово зростають *Gladiolus tenuis* Bieb. та *Orchis palustris* L., занесені до Червоної книги України. На ділянках, знижених у рельєфі, сформовані високотравні (очеретяні (*Pragmites australis* (Cav.) Trin ex Steud.), рогузові

(*Typha angustifolia* L., *T. latifolia* L.) та низькотравні (з домінуванням *Carex acutiformis* Ehrh.) болота із типовим гірофітним різнотрав'ям: *Lythrum salicaria* L., *Alisma plantago-aquatica* L., *Lycopus europaeus* L., *Scirpus lacustris* L., *Mentha aquatica* L. та ін. Плеса р. Коломак зайняті на більшості ділянок водною рослинністю з домінуванням гірофітів – *Spirodela polyrrhiza* (L.) Schleid., *Lemna minor* L., *L. trisulca* L., *Hydrocharis morsus-ranae* L., *Nuphar lutea* (L.) Smith., а також созофіти *Salvinia natans* L., *Nymphaea alba* L. Із занурених у воду рослин у таких оселищах звичайними є *Potamogeton crispus* L., *P. perfoliatus* L., *Ceratophyllum demersum* L., нитчасті зелені водорості.

Відмічене значне флористичне багатство біотопів (понад 600 видів), що визначає високі показники флористичної репрезентативності досліджуваної території. Її ж флористичну унікальність визначає наявність созофітів. За результатами флористичних досліджень нами виявлено 26 видів рідкісних рослин, із яких вісім занесено до Червоної книги України, 18 – до регіонального списку [3]. Їх еколого-ценотична та созологічна характеристики наведені у таблиці.

За природоохоронним статусом вони репрезентують групи раритетних видів: рідкісні (20), вразливі (3), неощінені (2), зникаючі (1). За еколого-ценотичною приуроченістю созофіти розподілились таким чином: степові (18 видів), лучно-болотні (3), широколистянолісові (у межах проектного заказника виявлені під пологом тернівників) (2), водні (2), болотні (1). Більшість цих видів є асектаторами (16), 12 – утворюють багаточисельні повночленні популяції.

На досліджуваній території виявлено шість синтаксонів, які занесені до Зеленої книги України [6] (степові (*Stipeta capillatae*, *Stipeta pennatae*, *Stipeta lessingianae*), водні (*Nymphaeta albae*, *Salviniaeta natantis*, *Nupharetta luteae*), два – до регіональної Зеленої книги Полтавщини [8] (угруповання чагарникових степів *Caragana frutex* та *Amygdaleta nanae*).

Ресурсна цінність проектного об'єкта визначається різноманіттям лікарських рослин (виявлено 118 видів), серед яких значні ресурси *Prunus spinosa*, *Thymus marschallianus* Willd., *Mentha aquatica*, *Symphytum officinale* L. та ін. Тому на ландшафтний заказник покладаються важливі функції збереження й відтворення генофонду ресурсно важливих видів біорізноманітності. Луки використовуються як цінні кормові угіддя в якості сінокосів та для випасання худоби, що в цілому не завдає шкоди природним та напівприродним природним комплексам, а до того ж, стримує процеси природного зачагарникування та заліснення лучних ділянок і таким чином, сприяє збереженню рідкісних лучних видів біорізноманітності. Оскільки територія проектного заказника межує із сільськогосподарськими угіддями (поля на надзаплавній терасі, розорювані ділянки на уступі корінного берега), то відмічені загрози у вигляді заорювання степових ділянок, поширення синантропних видів рослин у природні ценози, змиви сільськогосподарських стоків, які спричиняють поширення нітрофілів на схилі степові ділянки з формуванням монодомінантних угруповань (насамперед,

СОЗОЛОГО-ЕКОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІДКІСНИХ СОЗОФІТІВ ПРОЕКТОВАНОГО
ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА «ВОЙНІВСЬКИЙ»

№ з/п	Міжнародна наукова назва виду	Родина	Природоохоронний статус (за Червоною книгою України, 2009)	Созологічний статус	Еколого-ценотична група	Роль виду в угрупованнях	Стан популяцій
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	<i>Adonis vernalis</i> L.	Ranunculaceae	неоцінений	ЧКУ	степова	A	багаточисельна
2.	<i>Adonis wolgensis</i> Steven ex DC.	Ranunculaceae	неоцінений	ЧКУ	степова	A	середньочисельна
3.	<i>Amygdalus nana</i> L.	Rosaceae	зникаючий	PC	степова	D	багаточисельна
4.	<i>Athemis subtinctoria</i> Dobroc.	Asteraceae	рідкісний	PC	степова	A	малочисельна
5.	<i>Caragana frutex</i> (L.) K. Koch	Fabaceae	рідкісний	PC	степова	D	багаточисельна
6.	<i>Centaurea orientalis</i> L.	Asteraceae	рідкісний	PC	степова	A	середньочисельна
7.	<i>Centaurea sumensis</i> Kalen.	Asteraceae	рідкісний	PC	степова	A	середньочисельна
8.	<i>Clematis integrifolia</i> L.	Ranunculaceae	рідкісний	PC	степова	A	середньочисельна
9.	<i>Gladiolus tenuis</i> Mieb.	Iridaceae	рідкісний	ЧКУ	лучно-болотна	A	середньочисельна
10.	<i>Goniolimon tataricum</i> (L.) Boiss.	Limoniaceae	вразливий	PC	степова	A	малочисельна
11.	<i>Inula helenium</i> L.	Asteraceae	рідкісний	PC	болотна	A	малочисельна
12.	<i>Iris pumila</i> L.	Iridaceae	рідкісний	PC	степова	A	багаточисельна
13.	<i>Jurinea thyrsoflora</i> Waldst. et Kit.	Asteraceae	рідкісний	PC	степова	A	малочисельна
14.	<i>Lathyrus pannonicus</i> (Jacq.) Garcke	Fabaceae	рідкісний	PC	степова	A	середньочисельна
15.	<i>Linum perrene</i> L.	Linaceae	рідкісний	PC	степова	A	багаточисельна
16.	<i>Melica transilvanica</i> Schur	Росaceae	рідкісний	PC	степова	D	багаточисельна
17.	<i>Nymphaea alba</i> L.	Nymphaeaceae	рідкісний реліктовий	PC	водна	D	середньочисельна
18.	<i>Orchis palustris</i> L.	Orchidaceae	вразливий	ЧКУ	лучно-болотна	A	середньочисельна
19.	<i>Oxytropis pillosa</i> (L.) DC	Fabaceae	рідкісний	PC	степова	A	малочисельна
20.	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.	Salviniaceae	рідкісний реліктовий	ЧКУ, БК	водна	D	багаточисельна
21.	<i>Sanguisorba officinalis</i> L.	Rosaceae	рідкісний	PC	лучно-болотна	A	середньочисельна
22.	<i>Scilla bifolia</i> L.	Hyacinthaceae	рідкісний	PC	широко-листяно-лісова (чагарники)	D	багаточисельна

23.	<i>Scilla siberica</i> Haw,	Hyacinthaceae	вразливий	РС	широко- листяно- лісова (чагарни- ки)	D	багаточисельна
24.	<i>Stipa capillata</i> L.	Poaceae	рідкісний	ЧКУ	степова	D	багаточисельна
25.	<i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr.	Poaceae	рідкісний	ЧКУ	степова	D	багаточисельна
26.	<i>Stipa pennata</i> L.	Poaceae	рідкісний	ЧКУ	степова	D	багаточисельна

Скорочення: созологічний статус созофітів (колонка 5): ЄЧС – включені до Європейського Червоного списку, ЧКУ – до Червоної книги України, БК – Додатку Бернської конвенції, РС – регіонального списку; участь виду в угрупованнях (колонка 7): А – асектатор, D – доміант.

Elytrigia repens, *Bromopsis inermis*) та конгломерацій бур'янів на місці природних різнотравних степових ценозів. Серед інших загроз біорізноманітності на досліджуваній місцевості, нами відмічено: розорювання цілинних ділянок, терасування схилів правого корінного берега річки, випалювання рослинності, проведення меліоративних робіт, надмірне випасання худоби, порушення біотопів, фітобраконьєрство (знищення рідкісних рослин із декоративними характеристиками викопуванням рослин та збором квітучих рослин) та ін.

Висновки. Зважаючи на високі показники наукової цінності біорізноманітності досліджуваної території (ботанічної, а також зоологічної, ландшафтної та ін.) та виконання нею важливих екологічних функцій (як цінних водно-болотних угідь, водоохоронної, ресурсозбережувальної, осередку збереження генофонду раритетного біорізноманіття та ін.) пропонуємо охороняти дану територію у категорії ландшафтного заказника з назвою «Войнівський». Зважаючи на вагому частку серед созофітів видів

рослин, включених до Червоної книги України (31%), пропонуємо надати заказнику статус загальнодержавного. Проектований ландшафтний заказник стане важливою ключовою територією Коломацького місцевого та Ворсклянського екологічного коридорів регіональної екологічної мережі, цінним біоцентром і резерватом раритетного біорізноманіття. Його створення підвищить показник заповідності Чутівського району і дозволить забезпечити охороною цінні природні комплекси й біорізноманітність у контексті збалансованого розвитку регіону.

Перспективи подальших досліджень. У зв'язку з наявними загрозами для біорізноманітності актуальними завданнями є також здійснення моніторингу за станом популяцій і угруповань рідкісних видів рослин і розробка та реалізація заходів екологічного природоохоронного менеджменту для збереження созологічно цінних фітоценозів у даній місцевості й на суміжних територіях. Потребує також спеціальних досліджень і їх тваринний світ, у складі якого відмічені й рідкісні види.

Література

1. Андриенко Т.Л. Социально-экологическая значимость природно-заповедных территорий / Т.Л. Андриенко, П.Г. Плюта, Е.И. Прядко, Г.Н. Каркуциев. – К.: Наукова думка, 1991. – 158 с.
2. Байрак О.М. Етапи оптимізації та структура сучасної природно-заповідної мережі Лівобережного Придніпров'я / О.М. Байрак // Заповідна справа в Україні. – 1998. – Т. 4, вип. 1. – С. 12-15.
3. Байрак О. Атлас рідкісних і зникаючих рослин Полтавщини [Монографія] / О. Байрак, Н. Стецюк. – Полтава: Верстка, 2005. – С. 165.
4. Байрак О.М. Созологічна оцінка рідкісних видів рослин зональних екосистем на території басейна р. Ворскла (Україна, Російська Федерація) / О.М. Байрак, І.Є. Шапаренко // Інтродукція рослин. – 2014. – № 3 (63). – С. 22-30.
5. Геоботанічне районування Української РСР. – К.: Наукова думка, 1977. – 304 с.
6. Зелена книга України / під заг. ред. Я.П. Дідуха. – К.: Альтерпрес, 2009. – 448 с.
7. Регіональна екомережа Полтавщини / під заг. ред. О.М. Байрак. – Полтава: Верстка, 2010. – 214 с.
8. Смоляр Н.О. Концепція Зеленої книги Полтавщини / Н.О. Смоляр // Пирятинські екологічні читання: М-ли науково-практичної конференції, м. Пирятин, НПП «Пирятинський», 13 травня 2016 року. – К.: Талком, 2016. – С. 104-108.
9. Смоляр Н.О. Регіональна екомережа Полтавщини в контексті її розбудови / Н.О. Смоляр // Екологічна мережа України в контексті формування природоохоронного землекористування: локальний рівень: М-ли Всеукр. наук.-практ. конф. в рамках міжн. екол. форуму «Довкілля для України» (м. Київ, 27 квітня 2016 р.) / за ред. О.С. Будзак. – МВЦ «Медінформ», 2016. – С. 28-31.
10. Физико-географическое районирование УССР / под ред. В.П. Попова, А.М. Маринича, А.И. Ланько. – Киев: Издательство КГУ, 1968. – 102 с.
11. Червона книга України. Рослинний світ / за заг. ред. Я.П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
12. Mosyakin S.L. Vascular Plants of Ukraine a nomenclatural checklist / S.L. Mosyakin, M.M. Fedoronchuk. – К.: M.G. Kholodny Institute Botany, 1999. – 345 p.

УДК 502.172(477.5)

ФІТОСОЗОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТОВАНОГО ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА «ВОЙНІВСЬКИЙ» – БІОЦЕНТРУ КОЛОМАЦЬКОГО ЕКОКОРИДОРУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОМЕРЕЖІ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ПРИДНІПРОВ'Я

Смоляр Н. О.

Резюме. У статті наведена фітоценотична та созологічна характеристика території в долині р. Коломак в межах Чутівського району Полтавської області (Україна). Інформується про рослинний покрив місцевості,

ззначаються оселища 26 созофітів (*Adonis vernalis*, *A. wolgensis*, *Gladiolus tenuis*, *Orchis palustris*, *Salvinia natans*, *Stipa capillata*, *S. lessingiana*, *S. pennata* й ін.) та рідкісні фітоценози (*Stipeta capillatae*, *Stipeta pennatae*, *Stipeta lessingianae*, *Nymphaeta albae*, *Salvinieta natantis*, *Nupharetta luteae*, *Caraganeta frutex*, *Amygdaleta nanae*). Наведено еколого-созологічні характеристики созофітів та обґрунтовано доцільність охорони місцевості шляхом створення ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Войнівський».

Ключові слова: фіторізноманітність, созофіти, рідкісні угруповання, заповідання, проєктований ландшафтний заказник, Коломацький екокоридор, регіональна екомережа, Лівобережне Придніпров'я.

УДК 502.172(477.5)

ФИТОСОЗОЛОГИЧЕСКАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТИРУЕМОГО ЛАНДШАФТНОГО ЗАКАЗНИКА «ВОЙНОВСКИЙ» – БИОЦЕНТРА КОЛОМАЦКОГО ЭКОКОРИДОРА РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОСЕТИ ЛЕВОБЕРЕЖНОГО ПРИДНЕПРОВЬЯ

Смоляр Н. А.

Резюме. В статье приведена фитоценотическая и созологическая характеристика местности в долине р. Коломак на территории Чутовского района Полтавской области (Украина). Информирована о растительном покрове исследуемой территории. Указываются местонахождения 26 созофитов (*Adonis vernalis*, *A. wolgensis*, *Gladiolus tenuis*, *Orchis palustris*, *Salvinia natans*, *Stipa capillata*, *S. lessingiana*, *S. pennata* и др.) и редкие фитоценозы (*Stipeta capillatae*, *Stipeta pennatae*, *Stipeta lessingianae*, *Nymphaeta albae*, *Salvinieta natantis*, *Nupharetta luteae*, *Caraganeta frutex*, *Amygdaleta nanae*). Наведены эколого-созологические характеристики редких видов. Обоснована целесообразность охраны исследуемой территории путем создания ландшафтного заказника общегосударственного значения «Войновский».

Ключевые слова: фиторазнообразие, созофиты, редкие сообщества, заповедание, проектируемый ландшафтный заказник, Коломацкий экокоридор, региональная экосеть, Левобережное Приднепровье.

UDC 502.172(477.5)

PHYTOSOOLOGICAL CHARACTERISTICS OF THE PROJECTED LANDSCAPE RESERVE «VOINIVSKYI» AS THE BIO-AREA OF KOLOMAK ECO-CORRIDOR IN THE REGIONAL ECOLOGICAL NETWORK OF THE LEFT BANK DNIEPER

Smoliar N. O.

Abstract. The phytocenotic and sozological characteristics of the area in the valley of Kolomak river within Chutovo district, Poltava region (Ukraine), which is regarded as the bio-area of Kolomak local ecocorridor in accordance with the concept of regional ecological network of the left-bank Dnieper region were presented in the article.

The vegetation cover of the studied territory, which presents a typical left-bank Dnieper cenotic and floristic diversity of herbaceous floodplain complexes – meadows (real, marshy, halophytic), bogs (sedge and high-grass), semi-aquatic and aquatic groups in their mosaic combination was introduced in the paper. The well-preserved multi-species steppes – meadow and real were determined as sozologically valuable.

The phytocenotic characteristic of explored area was specified by the author. Significant floristic biotopes diversity (over 600 species) was identified, that proved the high rates of floristic representativeness of the area. Its floristic uniqueness was determined by the presence of sozophytes – 26 species, among which eight were listed in the Red Data Book of Ukraine (*Adonis vernalis*, *A. wolgensis*, *Gladiolus tenuis*, *Orchid palustris*, *Salvinia natans*, *Stipa capillata*, *S. lessingiana*, *S. pennata*, etc.) and 18 in the regional list (*Amygdalus nana*, *Anthemis subtinctoria*, *Caragana frutex*, *Centaurea orientalis*, *C. sumensis*, *Clematis integrifolia*, *Gonolimon tataricum*, *Jurinea thyrsoflora*, *Inula helenium*, *Iris pumila*, *Lathyrus pannonicus*, *Linum perrene*, *Melica transilvanica*, *Nymphaea alba*, *Oxytropis pillosa*, *Sanguisorba officinalis*, *Scilla bifolia*, *S. siberica*). Cenotic uniqueness of the area is provided by the presence of eight rare plant communities (*Stipeta capillatae*, *Stipeta pennatae*, *Stipeta lessingianae*, *Nymphaeta albae*, *Salvinieta natantis*, *Nupharetta luteae*, *Caraganeta frutex*, *Amygdaleta nanae*).

The main threats to biodiversity of the studied area were determined, among which were: ploughing up of the wildlands, terracing of the right indigenous river bank, burning of vegetation, conducting of land reclamation, overgrazing, biotopes disruption, flora sinantropization, phytotoaching (destruction of rare plants with ornamental characteristics by digging of plants and gathering of flowering plants), etc.

Considering the high rates of scientific biodiversity values of the studied area (botanical and also zoological, landscape, etc.) and its important ecological functions, the creation of landscape national reserve «Voinivskiy» was proposed, which would be an important bio-area of Kolomak local ecological corridor and also Vorskla ecological corridor of the regional ecological network, valuable reserve of rare biodiversity. Its creation will increase the preservation rate of Chutovo district and provide protection of valuable natural complexes and biodiversity in the context of the balanced development of the region.

The natural reserve is proposed to be developed on the right bank of the Kolomak river within the natural and semi-natural vegetation distribution in the vicinities of Voinivka village, Chutovo district, Poltava region (Ukraine) in the area of about 600 hectares on the lands of Voinivka local council.

Keywords: phytodiversity, sozophytes, rare groups, reservations, projected landscape reserve, Kolomak eco-corridor, regional econetwork, left-bank Dnieper area.

Рецензент – проф. Гапон С. В.
Стаття надійшла 07.12.2016 року